

Životodárný pramen z nitra, IV.

V hlavní den svátků Ježíš stál v Chrámě a hlasitě zvolal: „Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije. Kdo ve mě věří, jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho srdce.“ (srov. Jan 7, 37–38)

Prorok Ezechiel v jedné ze svých vizí mluví o životodárném prameni, který vytéká z Chrámu, vlévá se do pouště, a kamkoli dosáhne, objevuje se život (Ez 47, 1–12). Již raná křesťanská tradice vnímala toto proroctví jako výpověď o křesťanském způsobu života uprostřed světa. Proudny vod ze srdcí těch, kdo věří Kristu, představují ve vyprahlém území vnějšího světa předzvěst budoucí bohaté úrody.

1. PŘÍPRAVA A KLÍČOVÉ POJMY

„Pane, proč nemohu jít za tebou už teď? Svůj život za tebe položím!“ Ježíš odpověděl: „Svůj život za mne položíš?“ (Jan 13, 37b.38)

O čem v těchto dnech rozmlouváte? Co prožíváte?

S čím přicházíte k dnešní bohoslužbě?

V čem je zjevná *moudrost života* současných křesťanů?

Jak může vypadat osobní *příprava* na na společné slavení liturgie?

Lze se podělit a předat druhému duchovní zkušenost, modlitbu, víru?

Příchod Mesiáše (řec. *parousia*, lat. *adventus*) přinese naplnění starého věku, zrození věku nového a Boží vládu nad světem (viz prorok Daniel). V křesťanském prostředí se po události Ježíšova nanebevstoupení očekává **druhý příchod** Krista. „Ten, kdo to dosvědčuje, říká: ‚Ano, přijdu brzy!‘ Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22, 20; poslední věta Písma). Po *příchodu* se Bůh ujme vlády a proběhne (poslední) soud. V prorockých textech je Mesiášům *příchod* často ilustrován jako svatební hostina (Iz 62, 4nn; Oz 2, 16–25; Zj 19, 7nn). Jen Pán Bůh ví, kdy to všechno nastane a jak to bude vypadat (Mt 24, 36–37). K tématu vícera *příchodů* Mesiáše viz píseň *Vesele zpívejme* (Kancionál 126).

Uzavření manželství v Palestině bylo mnohaměsíční období s řadou rituálů. Jeho součástí bylo zaplacení ceny za nevěstu (de facto vyplacení pracovní síly z rodiny), zasnuby v domě rodičů nevěsty, rituální koupel a svatební šaty, závěrečné uvedení nevěsty do domu ženicha a první styk (včetně důkazního prostěradla; srov. Dt 22, 13nn). Doloženy jsou předmanželské smlouvy. Během celého období se uskutečnily dva slavnostní průvody s doprovodem i hudbou: poprvé přicházel ženich do domu nevěsty kvůli zasnubám; podruhé si pro ni došel ve svatební den a odvedl ji do nového domova.

V krátké diskuzi si předsedající v hlavě shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby a připraví si vstupní modlitbu podle následujícího mustru:

Kdo? „Bože, náš Otče...“

Proč? „tvé Slovo se stalo tělem, aby přebývalo mezi námi;
není tebe důstojné, abychom se před tebe postavili tváří v tvář;“

Co? „ať nepromarní dny našeho života a žijeme připraveni na setkání s tvým Synem;
dej nám svého Ducha, ať světlo víry osvěcuje náš život;

Jak? „Skrze Krista, našeho Pána.“

2. LÍTOST NAD HŘÍCHY A MODLITBA

Předsedající začne bohoslužbu znamením kříže:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

První generace křesťanů vyhlížela nový *příchod* Krista natolik intenzivně, že přestávali pracovat, ženit se a vdávat. Zálležitosti každodenního světa pro ně ztráceli svoji hodnotu. „Kdo nechce pracovat, ať nejí“, ^{2 Sol 3, 10} ukazuje jim realitu apoštol Pavel. Když následovníci Krista začali umírat, aniž by zažili jeho opětovný *advent*, nastala první krizi víry v dějinách církve. Z následné reflexe pak vykrytalizovalo ústřední téma křesťanské naděje a směřování křesťanského života. Má druhý příchod Krista význam i pro náš život?

Následuje chvíle ticha.

V rámci úkonu kajicnosti je možné si obvyklým způsobem umýt ruce a pronášet u toho slova žalmu 51, 4 „Smyj ze mě, Bože, mou nepravost a očišť mě od hříchu.“

V: Ty jsi *světlo světa*, Pane:

smiluj se nad námi. ^{Jan 8, 12}

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Připravil jsi nám místo na nebeské hostině, Kriste:

smiluj se nad námi.

O: Kriste, smiluj se nad námi.

V: Každým dnem jsme v přípravách na setkání s tebou, Pane:

smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože,
odpuš' nám hříchy a doved' nás do života věčného.

O: Amen.

Sláva na výsostech Bohu
a na zemi pokoj lidem dobré vůle.
Chválíme tě. Velebíme tě. Klaníme se ti.
Oslavujeme tě. Vzdáváme ti díky pro tvou velikou slávu.
Pane a Bože, nebeský Králi, Bože, Otče všemohoucí.

Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste.
Pane a Bože, Beránku Boží, Synu Otce.
Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi;
ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby.
Ty, který sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi.

Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán,
ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste,
se svatým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

Zde následuje **modlitba**, která shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby.

3. NASLOUCHÁNÍ PÍSMU

„Jak to, že zná Písma, když se neučil?“ Ježíš odpověděl: „Mé učení není mé, ale Toho, který mě poslal.“ (Jan 7, 15–16)

Izrael už dávno nebyl národem nomádů. Kdysi slavné a mocné království Izraele bylo již stovky let pod politickým protektorátem. Uprostřed antického světa s veškerou helénskou kulturou, uměním, filosofií, vzdělaností, čouhá synům a dcerám Izraele sláma z bot. Může maličký národ, který ve světě prakticky nikoho nezajímá, obstát před inteligencí Platóna, Sókrata, Aristotela, před akademiemi a filosofickými školami? A tak pár židovských vzdělanců – navzdory odporu konzervativců – vstupuje do dialogu s moderní dobou. Jedinečnost Hospodinovy moudrosti se snaží představit filosoficky vyzrálým způsobem. V dnešní „eseji“ je Moudrost představena jako dívka, která vyhlídí zamilovaného mladíka. Vzájemně po sobě touží a jdou si naproti.

Úryvek z knihy Moudrosti.

6, 12–16 (BOG+jäg)

Moudrost se dává nalézt

V Moudrost září a nevadne,
snadno ji vidí ti, kdo ji milují,
dává se nalézt těmi, kdo ji hledají.

Předchází ty, kdo po ní touží,
a ukazuje se jim první.

Neunaví se, kdo ji od rána vyhlíží:
najde ji, jak mu sedí u dveří.

Myslet totiž na ni, je svrchovaná rozumnost,
kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti.

Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni,
na cestách se jim ukazuje s přízní
a při každé myšlence jim vychází vstříc.

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Po rozepřích s představiteli a stoupenci Chrámu, Ježíš odchází pryč (Mt 21, 23 – 23, 39). „Jeruzaléme, Jeruzaléme! Zabiješ proroky a kamenuješ ty, kdo jsou k tobě posláni. Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvoje děti, jako kvočna shromažďuje svá kuřátka pod křídla, ale nechtěli jste.“ (Mt 23, 37). Nazaretský Prorok pláče nad těmi, kdo nemají cit pro Hospodinovu Moudrost a prorocké slovo. Svým následovníkům pak objasňuje jaký přístup k životu a Božímu království by měli volit lidé moudří a vpravdě spravedliví.

(J – Ježíš; E – evangelista; U – učedníci)

Úryvek z evangelia podle Matouše.

(24, 1–3) 25, 1–13 (BOG+jäg)

(Předpověď zničení Chrámu: 24, 1–3)

E Když Ježíš vyšel z Chrámu a odcházel, přistoupili k němu jeho učedníci a ukazovali mu na chrámové stavby. Ale on jim na to řekl:

J „Vidíte to všechno? Amen, pravím vám: Nezůstane zde kámen na kameni, všechno bude rozbořeno.“

(Hrozba velkého soužení: 24, 3)

E Když seděl na Olivové hoře, přistoupili k němu jeho učedníci a v soukromí se ho zeptali:

U „Řekni nám, kdy se to stane a jaké bude znamení tvého příchodu a naplnění věku?“

E Ježíš jim odpověděl:

Podobenství o deseti pannách: 25, 1–13

J „Tehdy bude království Nebes podobné deseti pannám, které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi. Pět z nich bylo pošetilých a pět rozumných. Pošetilé vzaly sice lampy, ale nevezly s sebou olej, rozumné si však vzaly s lampami také do nádobek olej. Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usnuly. Uprostřed noci se strhl křik: «Ženich je tady! Jděte mu naproti!» Tu všechny ty panny vstaly a začaly si upravovat lampy. Pošetilé prosily rozumné: «Dejte nám trochu oleje, lampy nám dohasínají.» Ale rozumné odpověděly: «Nemůžeme, nestačilo by pak ani nám, ani vám, dojděte si raději k prodavačům a kupte si.»

Jakmile však odešly nakoupit, přišel ženich a ty připravené vešly s ním na svatbu a dveře se zavřely. Později přišly i ostatní panny a volaly: «Pane, pane, otevři nám!» On však odpověděl: «Amen, pravím vám: Neznám vás.»

Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.“

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Učedníci slyší o svatební hostině. Už dávní proroci o ní vyprávěli. Ženich Hospodin uzavře manželství s nevěstou Jeruzalémem (hebrejské jméno Jeruzalém je ženského rodu; srov. Ez 16; Oz 2). Až se naplní věk a dějiny se dovrší, Hospodin bude tančit s izraelskou Nevěstou v objetí. Učedníci věděli, že nepotřebují taneční boty. To proroci místo filosofických,

eschatologických a soteriologických traktátů používali poezii. Jak to tedy bude s příchodem na svatební hostinu?

„Nemám čas se teď shánět po nějaké nádobce na olej. Jdu čekat ženicha.“, řeklo si hned několik družiček v evangelním podobenství. Je jistě krásné, že chtěly čekat na ženicha a společně vejít na svatební hostinu. Slavnostně se oblékly, nedočkavě rozsvítily své lampy, usedly ke dveřím, aby mohly rychle vyběhnout, až uslyší správce svatby. Splnily si své povinnosti. Vše měly pevně ve svých rukách, jenom ten čas nedokázaly ovlivnit. A právě čas, o kterém tehdejší člověk ještě nedokáže abstraktně uvažovat jako my, je klíčovým pojmem. Ježíšem proklamovaná bdělost není nespavost (ta ostatně vede k vyčerpání a kolapsu života; dopřejme těm družičkám poklidný spánek). Bdělost je životní postoj, kdy člověk žije každým přítomným okamžikem. „Připravuje si budoucnost plnou života a vnitřního bohatství.“ (Christus vivit, čl. 19). Nenechává si čas protéct mezi prsty. Je do něj plně ponořen. Nemarní naskytlé příležitosti. Pošetilé družičky nebyly hloupé. Znaly svoji funkci; věděly, kdy kde co mají dělat; a když nastal rozruch, dokázaly operativně vyrazit k prodejcům. Jen ten čas, který měly, nedokázaly proměnit v unikátní okamžik setkání s Ženichem a vstoupit na svatbu. „Neznám vás“, řekl jim do očí. Když bylo potřeba, jejich lampy byly vyhaslé a tváře temné.

V životě nemáme mnoho jedinečných a neopakovatelných okamžiků. V mnohých ohledech máme pocit, že se pohybujeme v kruhu ze kterého není úniku.¹ Často přemýšlíme nad tím, že stále opakuje své chyby. „Zkusím to znova a jinak. Udělal jsem chybu. Omlouvám se, beru to zpět. Ruším svůj podpis na smlouvě.“; nemluví o zpovědích v katolickém prostředí: „Stále mám ty samé hříchy...“ Absolutní neopakovatelnost si s sebou nese v zásadě jen naše narození a smrt. Jsou to jedinečné události, které utvářejí naši osobnost a životní příběh. V divadelní hře Akt zaznívá trefná úvaha: „V případě, že by si náš otec byl býval opatřil jinou [ženu], je možné, že by tady Pepa také přišel na svět, ale pravděpodobně by to býval byl úplně jiný Pepa a možná, že by to ani Pepa nebyl.“ Přesto, že s přípravou a očekáváním svého vlastního narození již mnoho nenaděláme, zůstává před námi horizont našeho života, který by si zasluhoval péči, rozumnost a prozíravost. Některé školy duchovního života to nazývají „přípravou na okamžik smrt“. V duchu Ježíšových slov však žijeme proto, abychom se zářivou krásou a důstojností vešli na svatební hostinu. On, Ženich, nás tam uvede. A tak to chce mít připravené světlo lampy a dostatek oleje. Kdy se otevřenou ty slavnostně vyzdobené dveře je de facto jedno.

Po té, co katechumen je ponořen, vytažen, namazán a oblečen, dostává světlo svíce: „Chod vždycky ve světle Kristově, žij z víry až do konce, a až Kristus přijde, vyjdi mu vstříc se všemi svatými a vejděte do království věčného.“ Ve křtu se nestáváme vlastníky svíce, ale „chodci ve světle“. Kdo někdy šel s rozžatou svící na čerstvém vzduchu, asi pochopil význam biblického slova „bdělost“. A ochota a soustředěnost chránit každou vteřinou, každým pohybem, každým dechem jeden nepatrný plámeček je nesmírně inspirující. Duchovní zkušenosti, časem stráveným s otevřeným Písmem, nebo na kolenou v kostele, nebo naháněním dětí k učení, nebo přemlouváním partnera ke společné modlitbě, nebo zdvihnutím odhozeného papírku na ulici, nebo domlouváním se s druhými na přípravě programu, tím vším rozvíjíme své „naslouchání a hlásání“, používáme světlo víry a kultivujeme svůj křesťanský život. A to i když naše pokusy trapné a veselí svatební hostiny mnoho nepřipomínají.

1 Jsou to jen naše dojmy a pocity. Žido-křesťanská tradice je unikátní v tom, že čas vnímá důsledně lineárně.

4. ODPOVĚĎ PÍSMU

„Bude-li někdo chtít konat vůli Toho, který mě poslal, pozná, je-li to učení z Boha, nebo zda mluvím sám od sebe. Kdo mluví sám ze sebe, hledá svou vlastní slávu; kdo však hledá slávu Toho, který ho poslal, ten je věrohodný a není v něm klam.“ (Jan 7, 17–18)

Kdo netouží něčeho dosáhnout, zpravidla ničeho nedosáhne. Touha, vidina budoucí naděje, je hybnou silou rozvoje osobnostního i křesťanského života. Ponoření se do tajemství evangelia dává našemu životu jasný směr a otevírá možnosti k posvěcení nás i druhých. Vyznání křesťanské víry vrcholí nadějí a ujištěním o příchodu Ježíše Krista i Božího království.

Vyznejme víru, ve které jsme pokřtěni:

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho;
jenž se počal z Ducha Svatého,
narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Ponciem Pilátem,
ukřižován umřel i pohřben jest;
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých;
vstoupil na nebesa,
sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího;
odtud *přijde* soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha Svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
odpuštění hříchů,
vzkříšení těla a život věčný.

Amen.

Modlitba věřících

Apoštol Pavel nás vybízí, abychom se ve shromáždění věřících obraceli k Bohu prosbami, přímluvami i díky.

Určitě ho máme i za co chválit. (srov. 1 Tim 2, 1–2; Zj 7, 12)

Doporučuji v návaznosti na slyšené Boží slovo ve společném rozhovoru zformulovat 2× chvály, 2× díky, 2× prosby a 2× přímluvy. Až se budou jednotlivá zvolání pronášet, jako odpověď lidu lze použít „**Tvé je království i moc i sláva navěky!**“

Snad je moudré vzpomenout i na nemocné a na lidi v karanténě, na ty, kdo jsou v první linii boje s epidemií, za zdravotníky, policisty, vojáky, hasiče a na všechny, kteří svou službou a nezištnou pomocí nesou riziko nákazy. Pamětlivi můžeme být i na děti, studenty, jejich sebedisciplínu k učení v této době, a inspiraci k vlastnímu rozvoji.

5. MODLITBA PÁNĚ

*„Proč s vámi vůbec mluvím? Měl bych o vás hodně co mluvit a co soudit; ale Ten, který mě poslal, je pravdivý, a já mluvím k světu to, co jsem slyšel od něho.“
Nepochopili, že k nim mluvil o Otci. (Jan 8, 25b–27)*

Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvěť se jméno tvé.
Přijď království tvé.
Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuveď nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
(Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.)
Amen.

6. DOBROŘEČENÍ

Dobrořečení apoštola Pavla: (2 Sol 2, 13–17; SNC+jäg)

„Musíme za vás stále děkovat Bohu, který vás vyvolil ke spáse, očistil svým Duchem a dal vám víru a pravdu. Naším evangeliem vás povolal k podílu

na slávě našeho Pána Ježíše Krista. Nuže, stůjte tedy pevně a držte se všeho, co jsme vám odevzdali, ať osobně či v dopisech.

Ať Ježíš Kristus, náš Pán, a Bůh, náš Otec, který si nás zamiloval a dal nám trvalou útěchu a pevnou naději, povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu.“

Účastníci se žehnají znamením kříže:

V: Dej nám, Bože, své požehnání,
chraň nás všeho zlého a doved' nás do života věčného.

O: Amen.

V: Dobrořečme Pánu.

O: Bohu díky.

V ideálním světě by nyní následovalo slavnostní pohoštění.

„Já mám k jídlu pokrm, který vy neznáte... Mým pokrmem je plnit vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo.“ (Jan 4, 32b.34)